

Село Великі Телковичі розташоване в північно-західній частині Володимирецького району, на правому березі річки Стир.

Село відоме з 1561 року. Існує декілька легенд, які пояснюють назву села. В першій мові йде про те, що першими поселенцями села були кріпаки, яких невідомий поміщик, що проживав в селі Млинок, виселив за річку Стир. Великі називаються тому, що село було обнесене високим тином, а Телковичі – від прізвища селянина-кріпака Телка, що першим поселився за Стиром.

Відома й інша версія. Поміщик селян, які провинилися, відправляв за річку Стир, на територію багату пасовищами і наказував випасати телят. А восени повертати великими телицями.

Поблизу села знаходиться мальовниче озеро Островацьке. Посередині озера є невеликий острів. Існує легенда, що колись в давнину на острові будувалася церква. Острів омивався з трьох сторін водами, а четверта – пряма дорога до церкви. Майстри не зійшлися з жителями села в ціні і спалили церкву. Після цього дорога зникла під водою.

Недалеко від села, у лісі, знаходиться ще одне озеро Запрудське. Його ще називають Чорне озеро.

Село входило до Волинської губернії. Основні заняття жителів - це землеробство і тваринництво, а допоміжні – рибальство, полювання і збиральництво. В селі були розвинені різні ремесла: ткацтво, бондарство, гончарство.

Але найбільше славилася село своїми будівельниками – це родини Гаврилюка Самсона, Блищика Дем'яна, Сада Онуфрія, Осмолевичів Вакули і Макара. Їх часто наймали будувати споруди у Пінську, Зарічному, Володимирці та навколишніх селах.

За умовами Ризького миру 1921 року село Великі Телковичі у складі Волинської губернії відійшло до Польщі. У селі поселяються поляки, яким належать землі та лісові угіддя.

Тяжким було життя жителів села. Безробіття, малоземелля штовхало людей в еміграцію. Основним промислом, яким займалися жителі села, було розведення і виловлювання раків в озері Островацькому. Раків, перекладених мохом возили до Варшави.

За часів перебування у складі Польщі утворилися хутори Островате, Липовими, що входили до складу села.

17 вересня 1939 року землі Рівненщини ввійшли до складу Української РСР. У краї була встановлена Радянська влада. Першим головою сільської Ради був обраний Нохим Наумович Мільман, уродженець села Висоцьк Дубровицького району, який жив у селі і працював ковалем. У роки Великої Вітчизняної війни він трагічно загинув у застінках фашистського концтабору на Серці поблизу Києва.

На поч. ХХ ст. в селі поселилося багато єврейських сімей, які займалися ремеслом і торгівлею. Між єврейськими сім'ями та місцевими

жителами були дружні відносини. У роки Великої Вітчизняної Війни багато євреїв загинули, інші покинули село.

Далекий 1942 рік, в село наїхали кати та їх помічники в людській подобі, вони всіх євреїв, що були в селі вивезли до Володимирецького гетто. Рахіль і її брату Берку Зальцманам вдалося втекти.

Переховувала їх сім'я Блищика Сави Никодимовича, яка мала своїх п'ятеро дітей. Син Зальцманів Берко влився в партизанський загін і загинув, а Рахіль вдалося врятуватися. Донедавна вона жила в Ізраїлі і добилася щоб старшій дочці Сави Никодимовича – Репетусі Парасці Савівні присвоїли звання Праведниці миру і нагородили медаллю Праведника народів світу.

У роки Великої Вітчизняної Війни через територію села проходили партизанські з'єднання Д. Медведєва, С. Ковпака, Д. Федорова.

Багато наших односельців героїчно боролися проти фашистів. 71 чоловік воювали на фронтах війни, з них 14 нагороджено орденами і медалями. Серед ветеранів війни: Рябініна Галина Олександрівна – нагороджена орденами і медалями, війну закінчила в Австрії; Гаврилюк Зіновій Самсонович – учасник оборони Ленінграда; Блищик Кузьма Самсонович – учасник штурму Берліна; Гаврилюк Павло Олексійович та Охримчук Федір Михайлович – учасники битви на Сандомирському плацдармі, нагороджені найвищою солдатською нагородою – медаллю Слави І ступеня. 33 жителі села загинули в боротьбі з фашистами.

Учасниками Великої Вітчизняної Війни є:

Блищик Василь Іванович
Блищик Василь Дем'янович
Блищик Христоман Павлович
Блищик Кузьма Симонович
Блищик Микола Йосипович
Блищик Володимир Зіновійович
Блищик Василь Єлісеєвич
Блищик Яків Михайлович
Блищик Данило Володимирович
Блищик Роман Терентійович
Блищик Сава Никодимович
Блищик Наум Андрійович
Блищик Яків Феофілович
Блищик Миня Іларіонович
Боруль Пилип Устинович
Гаврилюк Олексій Андрійович
Гаврилюк Гаврило Самсонович
Гаврилюк Зіновій Самсонович
Гаврилюк Павло Олексійович
Грицевич Митрофан Дем'янович
Ковальчук Микола Лазарович
Лосінець Філімон Онуфрійович
Ляшук Омелян Семенович

Масло Іван Захарович
Манзик Степан Федорович
Манзик Федір Дмитрович
Осмолович Семен Сергійович
Осмолович Яким Михайлович
Осмолович Партимон Михайлович
Охримчук Федір Михайлович
Охримчук Мартин Іванович
Рябініна Галина Олександрівна
Сад Василь Павлович
Сад Олексій Онуфрійович
Сильман Олексій Миколайович
Шершень Адам Федорович
Шмига Мартин Трохимович

Після закінчення війни жителі приступили до мирного життя. У 1947 році був створений колгосп, який очолив Гаврилюк Самсін. Село розвивалося і будувалося.

Центром освітньої та культурної та освітньої роботи була школа, яка відкрилася ще в 20 роках ХХ ст. Школа була дворічною, діти навчалися в одній класній кімнаті. Вчителем був Юрко Копит, навчання велося на польській мові.

Як згадують Осмолович Таїсія Василівна, Гаврилюк Катерина Марківна, що за відмінне навчання щорічно польська влада возила дітей на екскурсію до Варшави...

У повоєнний період школа почала працювати в 1947 році. 19 серпня молода дівчина Тріпачко Тетяна Іванівна приїхала в с. Великі Телковичі. Село з цікавістю і доброзичливістю зустріло молоду вчительку. Проблем було багато. Школа не відремонтована, діти не обліковані, але завдяки допомозі жителів села діти 1 вересня сіли за парти. Дітей було багато, тому прислали ще одну вчительку Кошеленко Ольгу Яківну.

З 1950 р. школа стала семирічною, а з 1953 р. – восьмирічною. Першим директором школи була Кохан Галина Григорівна, яка приїхала в село в 1950 р. зараз проживає у Володимирці.

Середня школа була відкрита в 1974 році. Великотелковицьку школу закінчили близько 2 тисяч учнів. З них закінчили вищі навчальні заклади 136 випускників. Серед випускників школи є два кандидати наук: Гаврилюк Валерій Савович – кандидат технічних наук та Блищик Іван Дем'янович – кандидат сільськогосподарських наук. Художник Блищик Василь – член Спілки художників України, Блищик Лідія Іванівна – член Спілки журналістів України.

70 вчителів

18 інженерів

12 юристів

3 військовослужбовців

Зараз у навчальних закладах навчається 28 студентів.\

Перші згадки про бібліотеку у селі Великі Телковичі відносяться до 1949 року. Маленька книгозбірня була розміщена у хаті Гаврилюка Григорія на кухні у шафі. Тут було 50 книжок. Потім після пожежі бібліотеку перевезли у хату Осмолевича Олексія Михайловича.

Деякий час завідувала бібліотекою Пархомчук Ніна ,дружина тодішнього голови колгоспу.

У 1954-55 роки бібліотекою керував молодий юнак Гаврилюк Петро Іванович. Фонд бібліотеки уже тоді становив 2000 книг. Книги надходили із бібколектора щоквартально і треба було ходити у Зарічне і приносити ,бо транспорту ніякого не було.У1955 році пішов в армію. Обов'язки бібліотекаря були покладені на завідуючого клубом Манзика Михайла Парфеновича. Далі у 1956 році у бібліотеці працювала молода дівчина, прізвище невідомо.

У 1957 році бібліотеку очолила Кошель Марія Яківна, яка закінчила Дубнівське культурно –освітнє училище. Бібліотека була перевезена у клуб ,який на той час збудували у селі. Робота в бібліотеці досягнула належного рівня. Проводилися цікаві масові заходи, збільшилася кількість читачів, зріс фонд бібліотеки. У році бібліотеку перемістили в окреме приміщення. У 1985 році фонд бібліотеки становив уже 11 тис. примірників.

У 1997 році після виходу Кошель М.Я. на заслужений відпочинок завідувачкою бібліотеки стала Ляшук Ольга Вікторівна, яка працює і по даний час.

У 2002 році пройшла реорганізація бібліотеки. На даний час фонд бібліотеки становить більше 18 тис. примірників, послугами бібліотеки користуються 507 користувачів. У бібліотеку придбано комп'ютер.

Населення-----1100

303 двори